Dosarul nr. 21r-2440/23 Prima instanță : Judecătoria Orhei, sediul Central
nr. 1-23073041-02-21r-16102023 Judecător : Veaceslav Caragia

D E C I Z I E
În numele Legii

22 aprilie 2024 municipiul Chișinău
Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău
Având în componența sa:
Președintele ședinței de judecată Secrieru Ion
Judecătorii Arnăut Sergiu și Lîsîi Ghenadie

a judecat, în ordine de recurs, fără prezența părților la proces, *(în temeiul modificărilor operate la art. 447 Cod de procedură penală prin Legea nr.245 din 31.07.2023, în vigoare 22.08.2023, Monitorul Oficial al R. Moldova, 104-110/447, 07.06.2003)*, recursurile directorului Penitenciarului nr. 18 Brănești, Eugeniu Savca și cel al avocatului Cirimpei Dumitru în interesele condamnatului Chitic Oleg ***** declarate împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 25 septembrie 2023, la plângerea condamnatului Chitic Oleg *****, născut la *****, împotriva administrației instituției penitenciare, Penitenciarul nr. 16 Pruncul și Penitenciarul nr. 18 Brănești, referitor la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

***Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei**:*
În procedura instanței de fond, din 22.05.2023 – 25.09.2023;
În procedura Curții de Apel Chișinău: 16.10.2023 – 22.04.2024.
Procedura citării legale a fost îndeplinită.

Verificând legalitatea încheierii atacate, pe baza materialelor din dosar, în contextul motivelor invocate de recurent, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău,

C O N S T A T Ă:

1. La 22 mai 2023, condamnatul Chitic Oleg *****, a înaintat judecătorului de instrucție o plângere, împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitor la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din CEDO.
2. *Prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 25 septembrie 2023,* a fost admisă parțial plângerea condamnatului Chitic Oleg ***** declarată împotriva

administrației instituției penitenciare, Penitenciarul nr. 16 Pruncul și Penitenciarul nr. 18 Brănești, cu privire la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

S-a constatat faptul că, condamnatul Chitic Oleg *****, născut la *****, a fost deținut în Penitenciarul nr.18 Brănești, perioada continuă de la 27.04.2022 până la 06.03.2023 și de la 18.04.2023 până în prezent 25.09.2023, pe o perioadă totală de 473 zile, în condiții contrare prevederilor art. 3 din CEDO.

În condițiile art. 473^4 alin. (4) din Codul de procedură penală, s-a redus pedeapsa condamnatului Chitic Oleg *****, născut la *****, cu 47 (patruzeci și șapte) zile, pentru perioada de 473 zile, în care condamnatul s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr.18 Brănești, în condiții contrare prevederilor art.3 din CEDO.

În privința perioadei de 3 (trei) zile calculate în condițiile art. 473^4 alin. (5) CPP (din perioada de 473 zile și care nu au putut fi împărțite la 10), instanța de judecată a considerat oportun compensarea acestora în valoare bănească în beneficiul condamnatului Chitic Oleg *****, născut la *****, a sumei de bani în mărime de 150 (una sută cincizeci) lei, şi anume a câte o unitate convențională pentru fiecare zi în care condamnatul a suferit încălcarea condițiilor de detenție, care urmează a fi încasată din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor al RM.

S-a obligat administrația instituției penitenciare nr.18 Brănești să înlăture condițiile precare de detenție în termen de 15 zile, după expirarea căruia, conform prevederilor art. 473^4 alin.(3) din Codul de procedură penală, instituția penitenciară urmează să informează instanța de judecată despre executarea încheierii.

S-a respins plângerea condamnatului Chitic Oleg ***** declarată împotriva administrației instituției penitenciare, Penitenciarul nr. 16 Pruncul, cu privire la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, ca neîntemeiată

3. *Nefiind de acord cu încheierea nominalizată a declarat recurs directorul Penitenciarului 18 Brănești, Eugeniu Savca* prin care a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 25 septembrie 2023 emisă în privința condamnatului Chitic Oleg *****, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care plîngerea condamnatului Chitic Oleg *****, referitoare la condițiile de detenție să fie respinsă.

În motivarea recursului directorul instituției penitenciare a invocat că, soluția emisă de judecătorul Veaceslav Caragia ca fiind una ilegală, neîntemeiată şi pasibilă casării or, analizând situația de fapt stabilită la soluționarea plângerii, raportată la temeiurile de drept aplicabile cazului, totalitatea circumstanțelor şi condițiilor, conchide că judecătorul de instrucție greșit a ajuns la concluzia că condamnatului Chitic Oleg ***** a fost deținut în condiții contrare prevederilor art. 3 CEDO.

În context precizează faptul că, plângerea împotriva administrației instituției

penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului sau ale prevenitului, garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, poate fi înaintată de către condamnat sau prevenit în conformitate cu prevederile art. 473^2 din Codul de procedură penală.

Invocă faptul că prin, raportul prezentat de administrația Penitenciarului nr,18-Brăneşti, s-a solicitat respingerea acțiunii condamnatului ca neîntemeiată şi nefondată, din considerentele că în perioada deținerii în Penitenciarul nr. 18-Brăneşti, acesta n-a fost marginalizat sub nici-un aspect inuman şi/sau degradant, fiindu-i acordat minimul de condiții a executării detenției, concluzionîndu-se că acestea nu pot fi calificate ca inumane şi degradante, adică contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

Menționează recurentul că la examinarea plângerii adresate de Chitic Oleg *****, privind condițiile precare de detenție în Penitenciarul nr.18- Brănești, în care a fost deținut, instanță de judecată n-a luat în considerare particularitățile individuale pentru fiecare caz în parte, aceasta fiind examinată prin prisma condițiilor generale din instituțiile penitenciare conform datelor din Raportul anual pentru anul 2017 al Comitetului European pentru Prevenirea Torturii şi Tratamentelor sau Pedepselor Inumane, precum şi pe practica Curții Europene a Drepturilor Omului, inclusiv în cauzele contra Moldovei, făcând referire la cauza Mozer c. R. Moldova şi Rusiei din 23.02.2016; cauza Rotaru c. Moldovei din 15.02.2011; cauza Ciorap c. Moldovei din 19.06.2007, precum şi alte rapoarte ale organizațiilor naționale şi internaționale ce ţin de acest aspect.

Conchide că deținutul Chitic Oleg *****, i-a fost acordat minimul de condiții pentru executarea detenției în Penitenciarul nr.18-Brăneşti, iar instanță de judecată, la evaluarea condițiilor de detenție, urma să țină cont de efectele cumulative ale condițiilor generale raportate la caracteristicile individuale respective ale acestuia, precum şi de perioada în care a fost deținut în condițiile contestate.

4. *Nefiind de acord cu încheierea nominalizată a declarat recurs avocatul Cirimpei Dumitru în interesele condamnatului Chitic Oleg* ***** prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 25 septembrie 2023 emisă în privința condamnatului Chitic Oleg *****, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie calculat reducerea pedepsei lui Chitic Oleg cu formula de 2 la 10 zile deținut în condiții contrare art. 3 CEDO.

În motivarea recursului avocatul a invocat că, instanța urma să țină cont de faptul că Chitic Oleg s-a deținut în mai multe condiții inumane şi degradante concomitent, astfel urma să se ia în calcul acest fapt şi să fie redusă pedeapsa cu 2 la 10 zile deținut în condiții inumane.

Astfel condițiile de detenție care fac obiectul plângerii au adus atingere demnității umane a reclamantului şi i-au trezit sentimente de angoasă şi inferioritate, de natură să îl umilească şi să îl înjosească, şi chiar să îi distrugă rezistența fizică sau

morală.

Menționează faptul că, dificultățile cu care s-a confruntat condamnatul pe parcursul detenției sale au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției şi au atins pragul de severitate contrar articolului 3 din Convenție, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciar.

5. Procedura de comunicare legal executată.

Potrivit prevederilor art. 447 alin (1) și (2) Cod de Procedură Penală, recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces. Instanța de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.

Reprezentantul Penitenciarului nr. 18 Brănești, avocatul și condamnatul au fost înștiințați legal despre data examinării recursului și despre faptul că sunt în drept să depună prin intermediul Secției monitorizare și relații publice a Curții de Apel Chișinău, referințe.

Părțile nu s-au folosit de dreptul acordat de a depune referință potrivit prevederilor art.447 alin.(2) Cod de procedură penală.

Astfel, ținând cont de faptul că participanții la proces au fost înștiințați despre data examinării recursului prin intermediul poștei electronice și poștei terestre și depunerii referinței fiind astfel întreprinse toate măsurile necesare în vederea respectării prevederilor art. 391 Cod de Procedură Penală RM privind citarea participanților la proces, instanța conform art. 447 alin. (1) CPP a dispus examinarea cauzei fără prezența părților la proces.

6. *Colegiul penal, audiind participanții la proces, examinând materialele cauzei, consideră recursurile declarate de directorul Penitenciarului nr. 18 Brăneşti, Eugeniu Savca şi cel al avocatului Cirimpei Dumitru în interesele condamnatului Chitic Oleg ***** împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 25 septembrie 2023 nefondate şi pasibile de a fi respinse reieşind din următoarele considerente:*

În conformitate cu art. 437 alin. (1), pct. 4) Cod de Procedură Penală, (1) Pot fi atacate cu recurs: 4) alte hotărâri penale pentru care legea prevede această cale de atac.

Conform art. 448 Cod de Procedură Penală, (1) Judecând recursul, instanța verifică legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanța de recurs.

În conformitate cu art.449 Codul de procedură penală, *judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat; recursul este depus peste termen; recursul este inadmisibil; admite recursul, casând hotărârea, parțial sau integral, şi ia una din următoarele soluții: dispune achitarea persoanei sau încetarea procesului penal în cazurile prevăzute de prezentul cod, rejudecă cauza cu adoptarea unei noi hotărâri, dispune rejudecarea cauzei de către instanța de fond dacă este necesară*

administrarea de probe suplimentare. Adoptarea deciziei şi întocmirea acesteia se efectuează în conformitate cu prevederile art.417 şi 418, care se aplică în mod corespunzător.

Subsecvent normei citate, instanța de recurs, în conformitate cu prevederile art. 449 alin.(1) lit. a) Cod procedură penală, *judecând recursul, instanța respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat.*

Conform art.469 Codul de procedură penală, *la executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărîri, şi anume: 1) liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen (art.91 din Codul penal); 2) înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blîndă (art.92 din Codul penal); 3) liberarea de la executarea pedepsei penale a persoanelor grav bolnave (art.95 din Codul penal); 4) amînarea executării pedepsei pentru femeile gravide şi persoanele care au copii în vîrstă de pînă la 8 ani (art.96 din Codul penal), anularea amînării executării pedepsei de către acestea, liberarea lor de pedeapsă, înlocuirea pedepsei sau trimiterea pentru executare a pedepsei neexecutate; 5) reabilitarea judecătorească (art.472^2 din Codul penal); 6) schimbarea categoriei penitenciarului (art.72 din Codul penal); 7) înlocuirea amenzii cu muncă neremunerată în folosul comunității sau închisoare (art.64 din Codul penal); 8) înlocuirea muncii neremunerate în folosul comunității cu închisoare (art.67 din Codul penal); 9) anularea condamnării cu suspendarea condiționată a executării pedepsei sau, după caz, a liberării condiționate de pedeapsă înainte de termen, cu trimiterea condamnatului pentru executarea pedepsei neexecutate (art.90 şi 91 din Codul penal); 10) căutarea persoanelor condamnate care se ascund de organele care pun în executare pedeapsa; 11) executarea sentinței în cazul existenței altor hotărîri neexecutate, dacă aceasta nu a fost soluționată la adoptarea ultimei hotărîri; 12) computarea arestării preventive sau a arestării la domiciliu, dacă aceasta nu a fost soluționată la adoptarea hotărîrii de condamnare; 13) prelungirea, schimbarea sau încetarea aplicării măsurii de constrîngere cu caracter medical alienaţilor (art.101 din Codul penal); 131) internarea forţată într-o instituţie ftiziopneumologică (art.961 din Codul penal); 14) liberarea de pedeapsă sau uşurarea pedepsei în temeiul adoptării unei legi care are efect retroactiv ori ameliorarea, în alt mod, a situaţiei (art.10 şi 10^1 din Codul penal), precum şi excluderii din hotărîrea de condamnare a unor capete de acuzare dacă persoana condamnată a fost extrădată; 15) liberarea de pedeapsă în temeiul actului amnistiei sau stingerea executării pedepsei (art.295 din Codul de executare); 16) liberarea de executare a pedepsei în legătură cu expirarea termenelor de prescripție ale executării sentinței de condamnare (art.97 din Codul penal); 17) explicarea suspiciunilor sau neclarităților care apar la punerea în executare a pedepselor;* ***17^1) constatarea condițiilor de detenție a condamnaților;*** *18) alte chestiuni prevăzute de lege care apar în procesul executării pedepselor de către condamnați*

Potrivit art. 471 alin.(1), (2) Cod de procedură penală, care stabilește că, ” *(1)*

Chestiunile specificate la art. 469 alin.(1) pct.5), 11) şi 14) se soluționează de către judecătorii instanței de drept comun, iar chestiunile prevăzute la celelalte puncte din art.469 alin.(1) se soluționează de către judecătorul de instrucție la demersul instituției care pune în executare pedeapsa, la cererea condamnatului sau a apărătorului acestuia ori, după caz, la demersul procurorului care exercită supravegherea organului sau instituției care pune în executare pedeapsa. .... (2) Temei pentru examinarea chestiunilor prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1), 2), 4) – 7), 11), 12), 14) - 16) şi 18) poate servi şi cererea condamnatului ..."

7. Din materialele cauzei penale, se constată că prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 30.07.2019, Chitic Oleg ***** a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.187 alin.(2) lit. b), e) şi f) din Codul penal şi i s-a aplicat pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 1 (un) an, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. Potrivit prevederilor art.90 din Codul penal, executarea pedepsei cu închisoarea, stabilite în privința lui Chitic Oleg ***** prin sentință, s-a suspendat condiționat pe o perioada de probațiune de 1 (un) an, şi nu va fi executată, dacă inculpatul în perioada de probațiune nu va săvârşi o nouă infracțiune şi prin comportare exemplară şi muncă cinstită, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat. În conformitate cu prevederile art.90 alin.(6) lit. a) şi c/1) din Codul penal, în perioada de probațiune Chitic Oleg ***** a fost obligat să nu-şi schimbe domiciliul şi/sau reședința fără consimțământul organului competent; să participe la un program special de tratament sau de consiliere în vederea reducerii comportamentului violent. Controlul asupra comportării lui Chitic Oleg ***** în perioada de probațiune şi executării de către acesta a obligațiunii stabilite prin prezenta, s-a pus în seama organului de probațiune din raza teritorială a domiciliului acesteia. În cazul anulării perioadei de probațiune, în termenul pedepsei se va include termenul reținerii şi deținerii lui Chitic Oleg ***** în stare de arest preventiv - de la 18.06.2019, ora 15:30 până la 30.07.2019. Măsura preventivă „arestarea preventivă", aplicată în privința inculpatului Chitic Oleg *****, s-a înlocuit cu măsura preventivă „obligarea de a nu părăsi ţara", până la rămânerea definitivă a prezentei sentințe. Chitic Oleg ***** s-a eliberat de sub arest din sala de judecată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 26.02.2020, s-a admis apelul procurorului în Procuratura mun. Chișinău, oficiul Buiucani, Ştefan Ciuperca, declarat împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 30 iulie 2019. Se casează sentința în partea stabilirii pedepsei şi se pronunță în această parte o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță după cum urmează: Lui Chitic Oleg ***** recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.187 alin.(2) lit. b), e) şi f) din Codul penal, i se aplică pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 (trei) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. Termenul executării pedepsei inculpatului Chitic Oleg ***** de calculat din momentul reținerii de către organele competente, cu includerea în acest termen a

duratei aflării inculpatului în stare de arest de la 18.06.2019, pînă la 30.07.2019, inclusiv. În rest, sentința se menține fără modificări.

Potrivit procesului-verbal de reținere din 03.07.2020, Chitic Oleg ***** a fost reținut de facto la 03.07.2020, ora 10.00.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 13.04.2021, sa respins ca inadmisibil recursul declarat împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 26.02.2020, cu menținerea deciziei atacate.

Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 28.12.2020, Chitic Oleg ***** a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2) lit. b), e) şi f), art. 187 alin. (2) lit. b), e) şi f) și art. 187 alin.(2) lit. e) şi f) Cod penal. În baza art. 84 alin. (1) CP, prin cumul parțial, fiindu-i stabili lui Chitic Oleg ***** pedeapsa definitivă de 4 (patru) ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, fără amendă. Termenul executării pedepsei cu închisoare de către inculpatul Chitic Oleg *****, a-l calcula din data pronunțării sentinței - 28 decembrie 2020.

Prin încheierea Judecătoriei Orhei sediul Central din 27.04.2022, a fost admisă parțial plângerea condamnatului Chitic Oleg ***** împotriva administrației instituțiilor penitenciare nr.17 Rezina și nr.18 Brănești, referitor la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței CEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din CEDO. S-a constatat faptul că, condamnatul Chitic Oleg *****, născut la *****, a fost deținut în Penitenciarul nr.17 Rezina și în Penitenciarul nr.18 Brănești, perioada continuă de la 03.07.2020 până în prezent, 27.04.2022, pe o perioada totală de 663 zile, în calitate de condamnat, în condiții contrare prevederilor art. 3 din CEDO. În condițiile art. 473^4 alin. (4) din Codul de procedură penală, s-a redus pedeapsa condamnatului Chitic Oleg *****, născut la *****, cu 66 (șaizeci și șase) zile, pentru perioada de 663 zile, în care condamnatul s-a aflat în detenție Penitenciarul nr.17 Rezina și în Penitenciarul nr.18 Brănești, în calitate de condamnat, în condiții contrare prevederilor art.3 din CEDO. În privința perioadei de 3 (trei) zile calculate în condițiile art. 473^4 alin. (4) CPP (din perioada de 663 zile și care nu au putut fi împărțite la 10), instanța de judecată consideră oportun compensarea acestora în valoare bănească în beneficiul condamnatului Chitic Oleg *****, născut la *****, a sumei de bani în mărime de 150 (una sută cincizeci) lei, şi anume a câte o unitate convențională pentru fiecare zi în care condamnatul a suferit încălcarea condițiilor de detenție, care urmează a fi încasată din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor al RM. A fost respinsă ca fiind depusă peste termen, plângerea condamnatului Chitic Oleg *****, născut la *****, depusă în condițiile art.385 alin. (5) și art. 473^2 - 473^4 din Codul de procedură penală, împotriva administrației instituției penitenciare, referitoare la condițiile de detenție, pentru perioada de la 18.06.2019, până la 30.07.2019.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 27.06.2022, a fost menținută încheierea Judecătoriei Orhei sediul Central din 27.04.2022.

Potrivit raportului nr.2/3674 din 28.07.2023, în privința condamnatului Chitic Oleg *****, începutul executării pedepsei condamnatului, se consideră din 03.07.2020, iar sfârșitul executării pedepsei la 02.03.2026. Perioada detenției în instituțiile penitenciare, după cum urmează: în Penitenciarul nr.17 Rezina perioada de la 03.07.2020 până la 22.09.2020, în Penitenciarul nr. 16 Pruncul perioada de la 06.03.2023 până la 18.04.2023 și în Penitenciarul nr.18 Brănești perioada de la 22.09.2020 până la 06.03.2023 și de la 18.04.2023 - până în prezent.

În plângerea înaintată, petentul a solicitat constatarea aflării sale în detenție în condițiile contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale pentru perioada de timp în care a fost deținut în pentru aflarea sa în Penitenciarul nr. 16 Pruncul și Penitenciarul nr. 18 Brănești cu reducerea pedepsei aplicate.

8. Conform prevederilor art.473^2 alin.(5) CPP, plângerea referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului se depune pe parcursul detenției în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau în termen de 6 luni de la data când nu mai sunt deținuți în astfel de condiții, dar nu mai târziu de 4 luni de la eliberarea lor din locul de detenție. În aceste condiții, termenul stabilit de legiuitor prin art. 473^2 alin. (5) CPP, se va calcula prin prisma faptului, intrării în vigoare a Legii nr. 272, care se constatată a fi 01.01.2019.

Potrivit raportului nr.2/3674 din 28.07.2023, în privința condamnatului Chitic Oleg *****, începutul executării pedepsei condamnatului, se consideră din 03.07.2020, iar sfârșitul executării pedepsei la 02.03.2026. Perioada detenției în instituțiile penitenciare, după cum urmează: în Penitenciarul nr.17 Rezina perioada de la 03.07.2020 până la 22.09.2020, în Penitenciarul nr. 16 Pruncul perioada de la 06.03.2023 până la 18.04.2023 și în Penitenciarul nr.18 Brănești perioada de la 22.09.2020 până la 06.03.2023 și de la 18.04.2023 - până în prezent.

Colegiul penal constată că, condamnatul Chitic Oleg *****, deținut în Penitenciarul 18 Brănești, a depus în instanța de judecată plângere ce se referă la condițiile de detenție din Penitenciarul nr. 16 – Pruncul și Penitenciarul nr. 18 Brănești și care a fost înregistrată la Secția de evidență și documentare procesuală a Judecătoriei Orhei sediul Central la data de 11.05.2023.

În consecință, Colegiul penal reține, că plângerea condamnatului Chitic Oleg ***** referitor la condițiile de detenție a fost depusă pe parcursul detenției în condiții contrare art.3 CEDO, iar în asemenea împrejurări, cu trimitere la faptul că art. 473^2 - 473^4 CPP, au fost introduse prin Legea nr. 272 din 29.11.2018, în vigoare din 01.01.2019, se constată că, prevederile art. 473^2 alin. (5) CPP, au fost respectate pe deplin, astfel, se apreciază depunerea plângerii, ca fiind în termenul prevăzut de lege.

9. Cu referire la condițiile de detenție din Penitenciarul 16 Pruncul pentru perioada de la 06.03.2023 până la 18.04.2023 Colegiul penal reține că din datele prezentate de administrația Penitenciarului nr. 18 Brănești, se atestă faptul că

deținutului Chitic Oleg ***** i-a fost asigurat spaţiul de trai de 4m2 şi mai mult. Astfel, celulele nr.206, 209 și 102 din secţia ftiziologie nr.2, erau dotate cu mobilierul şi cu obiectele de inventar necesare, în conformitate cu anexa nr.22 a Statutului executării pedepsei de către condamnaţi, şi numărul de paturi cu dimensiunile de 1925mm x 697mm fiecare, corespunde cu numărul de deţinuţi. Salonul este iluminat cu sisteme de iluminare alimentat de la reţeaua cu tensiune 220V şi dispune de două geamuri termopan cu dimensiunile 1,45m X 1,45m care permit aerisirea, ventilarea şi iluminarea suficientă, cu menţinerea unei temperaturi corespunzătoare. Blocul sanitar din salon cu suprafaţa indicată în tabel este separat de restul celulei, prin perete şi uşă până la tavan.

La fel, în toate celulele au fost efectuate reparaţii cosmetice anual, tavanul şi pereţii fiind vopsiţi cu lapte de var, care corespunde normelor sanitare. Sistemul de canalizare este instalat şi se află într-o care funcţionabilă. La cazarea deţinutului în penitenciar, de la depozit i-a fost eliberată lingerie de pat, care în rerioada deţinerii a fost spălată cel puţin odată pe săptămână, iar la necesitate de mai multe ori. În acest sens în penitenciar funcţionează o spălătorie care este dotată cu 3 maşini automate de spălat şi uscător de rufe. Uscarea hainelor are loc într-un spaţiu special amenajat în acest sens, la aer liber.

Deţinutul Chitic Oleg *****, indiferent de celulele de cazare, a avut acces nelimitat la apă potabilă, care corespunde normelor sanitare privind calitatea apei. Totodată, în perioada aflării în Penitenciarul nr.16-Pruncul, deţinutul, a beneficiat de baie, cel puţin cată pe săptămână, iar la solicitare, a beneficiat suplimentar de baia amplasată în secţie care este dotată cu boiler electric asigurat în permanenţă cu apă caldă, şi de plimbări în aer liber cu durata de 4 ore pe zi, în conformitate cu secţiunea a 251 din Statutul executării pedepsei de către condamnaţi, şi art.215 din Codul de Executare.

Condamnatul a fost asigurat cu hrană caldă de trei ori pe zi, la ore prestabilite, gratuit din contul mijloacelor bugetului de stat, cu respectarea normelor minime de alimentare zilnică stabilite prin Hotărârea de Guvern nr.609 din 29.05.2006 iar în cazul lipsei a careva produse alimentare, s-a efectuat substituirea cu altele, în conformitate cu prevederile ordinului Misterului Justiţiei nr.100 din 07.03.2007.

Cu referire la starea sanitaro-igienică din celule, instanța reține că anual de către administraţia penitenciarului, sunt încheiate contracte de prestare a serviciilor de deratizare şi dezinfecţie, cu agenţii economici de profil, care prestează serviciile respective. Mai mult ca atât, conform prevederilor art. 2421 pct. 5) şi 12) din Codul de executare „respectarea regulilor sanitaro- igienice, regulilor de igienă individuală şi colectivă în camera de deţinere, respectarea indicaţiilor medicului, precum, menţinerea curăţeniei în încăperile de detenţie şi de serviciu, la locul de muncă, aranjarea patului conform modelului stabilit după deşteptare şi efectuarea curăţeniei în camera de cetenţie”, este o obligaţie imperativă a deţinutului.

Totodată Colegiul relevă că, Penitenciarul nr. 16 – Pruncul este de tip spital și acordă asistență medicală deținuților, astfel că alegațiile condamnatului se apreciază declarative, or, deţinutul Chitic Oleg ***** a beneficiat în mod gratuit de asistenţă medicală şi de medicamente în volumul stabilit de Programul unic al asigurării obligatorii de asistenţă medicală conform prevederilor Regulamentului cu privire la modul de asigurare a asistenţei medicale persoanelor deţinute în penitenciar". Asistenţa medicală gratuită în instituţiile penitenciare este asigurată în baza Protocoalelor Clinice Naţionale, Ghidurile clinice şi Standardele medicale, iar dacă starea deţinutului necesită ratament specializat, acesta poate fi transferat în spitalele publice ale Ministerului Sănătăţii, Muncii şi Totecţiei Sociale. În acest sens de către Administraţia Naţională a Penitenciarelor sunt încheiate contracte cu instituţiile medico-sanitare publice, pentru a acoperi toate serviciile şi tratamentele medicale disponibile pentru întreaga comunitate.

Astfel la primirea în instituţie, deținutului i-a fost efectuat examenul medical cu întocmirea fişei medicale a bolnavului de staţionar, cu ulterioara repartizare în secţie specific patologiei. În secţie deţinutul, a fost examinat de către medicul curant, la internare, periodic conform ordinului MS nr.265 cin 03.08.2009 privind Instrucţiunea cu privire la completarea Fişei medicale a bolnavului de staţionar Forma 003/e) şi la solicitare. Examenul medical a fost efectuat cu respectarea prevederilor art.232 Cod de Executare, în condiţii de confidenţialitate şi intimitate.

Astfel, analizând situația de fapt stabilită la soluționarea plângerii condamnatului Chitic Oleg ***** împotriva Penitenciarului nr. 16 Pruncul, se atestă că în perioada deținerii condamnatului în Penitenciarul nr. 16 Pruncul, standardele minime de întreținere a condamnaților au fost respectate, și nicidecum nu pot fi apreciate ca inumane sau degradante.

Prin urmare, Colegiul penal constată întemeiată soluția instanței de judecată prin care a respins ca neîntemeiată capătul plângerii înaintat împotriva condițiilor de detenție din Penitenciarul 16 Pruncul, or Colegiul reține că nu-i sunt pertinente și aplicabile prevederile art. 473^2 – 473^4 din Codul de procedură penală, sau în temeiul acestor norme, instanța de judecată poate dispune reducerea pedepsei nu pentru oricare încălcări, ci numai pentru cele care au afectat drepturile condamnatului sau ale prevenitului, garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, motiv pentru care instanța de recurs va respinge ca neîntemeiate alegațiile recurentului, înaintate în cererea de recurs declarată, întrucât Penitenciarul nr. 16 Pruncul nu a fost stabilit ca instituție penitenciară, luând în calcul rapoartele naționale și internaționale cât și practicii CEDO, în care condițiile de detenție contravin prevederilor art. 3 CEDO.

10. Totodată, în ședința de judecată, s-a constatat cu certitudine că, prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 27.04.2022, s-a admis plângerea condamnatului Chitic Oleg *****, împotriva administrației instituțiilor penitenciare, Penitenciarul nr.17 Rezina și Penitenciarul nr.18 Brănești, referitor la condițiile de detenție care,

conform jurisprudenței CEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din CEDO. Termenul pedepsei definitive stabilite lui Chitic Oleg *****, s-a redus cu 66 (șaizeci și șase) zile.

Astfel, se reține că, chestiunea cu privire la constatarea şi compensarea condițiilor precare de detenție din penitenciarele naționale, în privința condamnatului, Chitic Oleg ***** şi anume referitor la constatarea condițiile de detenție în Penitenciarul nr.18 Brănești, de până la 27.04.2022, care, conform jurisprudenței CEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din CEDO, a fost deja soluționată de judecătorul desemnat cu atribuții de judecător de instrucție, prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 27.04.2022, motiv pentru care a fost supuse examinării doar alegațiile condamnatului Chitic Oleg *****, ce vizează pretinsele condiții inumane si degradante de detenție din Penitenciarul nr.18 Brănești, pentru perioada de la 27.04.2022 (data emiterii încheierii) si până în prezent, 25.09.2023, astfel potrivit raportului prezentat de administrația instituției penitenciare nr.18 Brănești, în privința condamnatului Chitic Oleg *****, perioada de la 27.04.2022 până la 06.03.2023 și de la 18.04.2023 până în prezent 25.09.2023.

11. Examinând raportul prezentat de reprezentantul instituției penitenciare nr. 18 Brănești, Colegiul penal susține poziția instanței de fond și anume că faptele invocate de Chitic Oleg *****, sau confirmat în totalitate, acestea purtând în opinia instanței de judecată un caracter evident probat.

Astfel, administrația instituției penitenciare nu a probat faptul că i-a asigurat deținutului Chitic Oleg ***** condiții decente de trai în perioada aflării lui în custodia statului, care ar corespunde prevederilor legale şi nu ar fi o încălcare a prevederilor art. 3 CEDO, or argumentele enunțate în raportul menționat supra, despre asigurarea minimului necesar, poartă un caracter evident declarativ, care nu corespund standardelor internaționale ce ar exclude un tratament inuman şi/sau degradant al deținutului.

Prin urmare, în conformitate cu art. 473^2 alin. (5) Cod de Procedură Penală, plângerea referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului se depune pe parcursul detenției în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau în termen de 6 luni de la data când nu mai sunt deținuți în astfel de condiții, dar nu mai târziu de 4 luni de la eliberarea lor din locul de detenție. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a menționat, în nenumărate rânduri în practica sa, inclusiv instituită în cauzele contra Moldovei, că articolul 3 al Convenției consfințește una din cele mai fundamentale valori ale unei societăți democratice. Acesta interzice, în termeni absoluți, tortura şi tratamentele sau pedepsele inumane ori degradante, indiferent de circumstanțe şi de comportamentul victimei (a se vedea cauza Mozer c. Republicii Moldova și Rusiei, 23 februarie 2016, § 117; cauza Rotaru c. Moldovei, 15 februarie 2011, §30; cauza Ciorap c. Moldovei, 19 iunie 2007, § 62).La constatarea condițiilor de detenție, instanța națională va ține

cont de faptul, că maltratarea trebuie să atingă un nivel minim de severitate pentru a cădea sub incidența articolului 3.Evaluarea acestui nivel minim este, prin natura lucrurilor, relativă. El depinde de toate circumstanțele cauzei, precum ar fi: durata maltratării, urmările sale fizice şi psihice şi, în unele cazuri, de sexul, vârsta şi starea sănătății victimei (se menționează în cauza Irlanda c. Regatului Unit, 18 ianuarie 1978, § 162; cauza Ciorap c. Moldovei, 19 iunie 2007, § 63).

Totodată, statul trebuie să asigure ca persoana să fie deținută în condiții care sunt compatibile cu respectarea demnității sale umane, ca modul şi metoda de executare a pedepsei să nu cauzeze persoanei suferințe sau dureri de o intensitate care să depășească nivelul de suferință inerent detenției şi că având în vedere exigențele detenției, sănătatea şi integritatea persoanei să fie în mod adecvat asigurate, printre altele, prin acordarea asistenței medicale necesare (cauza Kudla c. Poloniei, 26 octombrie 2000, § 94). Atunci când sunt evaluate condițiile de detenție, trebuie luate în considerație efectele cumulative ale acestor condiții, precum şi durata detenției (Ostrovar c. Moldovei, 13 septembrie 2005, § 80).

12. În acest context, instanța de fond a reținut că, condamnatul Chitic Oleg *****, a invocat în plângerea deferită instanței, aflarea pe parcursul unei perioade îndelungate în celulele Penitenciarul nr.18 Brănești, pentru perioada continuă, de la de la 27.04.2022 până la 06.03.2023 și de la 18.04.2023 până în prezent 25.09.2023 întrucât celelalte perioade de detenție au fost supuse examinării, conform informației ce rezultă din raportul nr.2/3674 din 28.07.2023, prezentat de administrația instituției penitenciare nr.18 Brănești, în care s-a invocat că, celulele erau supraaglomerate, în celule erau condiții igienice și sanitare rele, care în afară de faptul că erau suprapopulate și nu dispuneau de spațiul de 4 m2 , necesar pentru fiecare condamnat, nu dispuneau și de alte condiții elementare, astfel urmând a fi calificate, de asemenea, ca inumane și degradante. Astfel, Colegiul penal concluzionează că, pentru perioada de detenție în condiții contrare prevederilor art. 3 din CEDO, a lui Chitic Oleg *****, din Penitenciarul nr.18 Brănești pentru perioada continuă, de la 27.04.2022 până la 06.03.2023 (313 zile) și de la 18.04.2023 până în prezent 25.09.202 (160 zile), în total o perioadă de 473 zile, luând în considerație totalitatea efectelor cumulative ale condițiilor generale raportate la caracteristicile individuale ale condamnatului, precum şi intensitatea, gravitatea şi durata încălcării, ținând cont de principiile proporționalității şi echității, prima instanță a stabilit că condamnatul va beneficia de o reducere pentru perioada de aflare în condiții precare.

Potrivit recursului declarat, se consideră că, autorul plângerii s-a aflat în condiții de detenție acceptabile și care corespund condițiilor minime de detenție, necesare condițiilor unui izolator de urmărire penală.

În condițiile art. 473^4 alin. (4), (5) Cod de procedură penală RM, în cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art. 473^2 alin. (3), instanța de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se de la 1 la 3 zile de reduceri pentru 10 zile de detenție în condiții precare calculate cumulativ. În cazul constatării

circumstanțelor prevăzute la art. 473^2 alin. (3), instanța de judecată dispune reducerea pedepsei în condițiile alin. (4) din prezentul articol, iar în privința perioadei rămase, dispune, cu titlu de despăgubire, încasarea în favoarea condamnatului a sumei bănești în mărime de până la 2 unități convenționale pentru fiecare zi în care condamnatul a suferit încălcarea condițiilor de detenție, precum şi a costurilor si cheltuielilor aferente.

Potrivit art. 473^4 alin. (6) Cod de procedură penală RM, în cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art. 473^2 alin. (3), prevenitii sunt despăgubiți în conformitate cu art. 385 alin. (5) şi (6) sau, după caz, aceștia pot înainta o acțiune civilă.

13. Astfel, potrivit materialelor cauzei, condamnatul Chitic Oleg *****, s-a aflat în Penitenciarul nr.18 Brănești în condiții precare de detenție, luând în considerație totalitatea efectelor cumulative ale condițiilor generale raportate la caracteristicile individuale ale condamnatului, precum și intensitatea, gravitatea şi durata încălcării, ținând cont de principiile proporționalității și echității, urmează să beneficieze de reducere pentru fiecare zi de detenție, în condiții precare în Penitenciarul nr.18 Brănești, în calitate de condamnat pe un termen total de 473 zile.

Așadar, în partea ce ține de condițiile de detenție contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale din Penitenciarul nr.18 Brănești, privind supraaglomerarea, Colegiul penal reține că, potrivit Hotărârii Guvernului nr. 583 din 26 mai 2006 cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnați, la punctul 464, se stipulează că ”Fiecare deținut se asigură cu spațiu de cazare în mărime nu mai mică de 4 m.p., care trebuie să fie iluminat natural şi artificial, încălzit şi ventilat conform normativelor de construcții”.

Cu referire la acest aspect, în Raportul anual pentru anul 2017 şi 2018 al Consiliului pentru Prevenirea Torturii, membrii Consiliului au făcut trimitere la constatările Comitetului European pentru prevenirea Torturii şi Tratamentelor sau Pedepselor Inumane şi Degradante, în care a fost subliniat că, starea spațiului de locuit pentru deținut ar trebui de examinat nu doar prin prisma numărului de deținuți din celulele instituțiilor penitenciare la momentul dat, dar în egală măsură, şi ținând cont de ratele oficiale de ocupare (numărul de paturi per celulă), în baza standardului de cel puțin 4 m2 de spațiu locativ per deținut şi de a revizui, în consecință, capacitatea oficială a instituțiilor penitenciare. Spațiul ocupat de către anexele sanitare/toalete construite nu ar trebui să fie incluse în acest calcul. Totodată, Colegiul penal denotă că la aprecierea încălcării art. 3 CEDO nu pot fi luate în considerație doar criteriile principale cum ar fi: suprafața ce revine fiecărui deținut, condiții sanitare, dar şi sistemul de canalizație, cantitatea şi calitatea hranei, accesul la servici medicale, accesul permanent la apă pentru respectarea igienei personale, existența lingeriei de pat, a hainelor, care în general în sistemul penitenciar din RM nu ating un prag minim de suficientă. Prin urmare reieșind din situația descrisă în rapoartele prezentate, este

evident că cel puțin sub aspectul detenției în condiții de supraaglomerare, accesul la apă potabilă, la duș, condiții de igienă și sanitare față de condamnat nu a fost respectată pe perioada de detenție, or în cererea sa, condamnatul Chitic Oleg ***** a invocat aflarea sa pe parcursul unei perioade de timp, în Penitenciarul nr. 18 – Brănești, în condiții inumane și degradante.

Contrar recomandărilor pre citate, studiind raportul nr.2/3674 din 28.07.2023, prezentat de către administrația instituției penitenciare Penitenciarul nr.18 Brăneștii, judecătorul de instrucție just a stabilit că, s-a prezentat o informație generală cu privire la suprafața ce revine unui deținut în celulele în care a fost deținut Chitic Oleg *****, din care reiese suprafața de sub limita minimă de 4 m2 , per deținut, nefiind probată şi respectarea condițiilor referitor la accesul la lumina de zi, indicându-se că iluminarea este asigurată atât natural prin intermediul geamurilor cât şi artificial prin intermediul instalațiilor electrice, că ventilarea era artificială, că deținuții sunt asigurați cu minimul necesar pentru trai, că deținuții zilnic sunt verificați de către personalul medical cu acordarea ajutorului medical ori de câte ori este nevoie sau la cerere, or sarcina probațiunii lipsei de încălcare a condițiilor de detenție invocate de condamnat sau prevenit şi a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine reprezentantului administrației instituției penitenciare (art.473^3 alin. (2) din CPP).

14. În această ordine de idei, Colegiul penal alăturat instanței de judecată constată cu certitudine că nu au fost confirmate prin probe pertinente și concludente că în Penitenciarul nr. 18 Brănești, condițiile de detenție nu sunt contrar articolului 3 din Convenție.

Subsecvent, Colegiul penal reține că, alegațiile reprezentatului Penitenciarului nr.18, la aceste aspecte, sunt declarative şi lipsite de suport probatoriu.

Cu referire la celelalte alegații ale condamnatului referitor la condițiile sanitare și igienice, sistemul de canalizație și aerisire, alimentația, accesul la apă potabilă, judecătorul desemnat cu atribuții de judecător de instrucție a constatat că, probele anexate la raport nu combat argumentele petentului Chitic Oleg *****, iar ca urmare se consideră că, dificultățile cu care s-a confruntat condamnatul pe parcursul detenției sale în Penitenciarul nr.18 Brănești, au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției şi au atins pragul de severitate contrar articolului 3 din Convenție, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarul vizat, or în ultimul raport al Consiliului pentru Prevenirea Torturii (pentru anul 2017), care este un mecanism național pentru prevenirea torturii din Republica Moldova, s-a constatat că majoritatea izolatoarelor disciplinare vizitate, inclusiv Penitenciarul nr.18 Brănești, sunt într-o stare deplorabilă și sunt calificate ca condiții inumane și degradante.

Mai mult, în susținerea temeiniciei plângerii depuse de Chitic Oleg *****, Colegiul penal reține că, potrivit raportului privind vizita preventivă în Penitenciarul nr.18 Brănești a Avocatului Poporului 6 (Ombudsmanul), din 31.07.2019 aprobat la 05.08.2019, și raportul Consiliului pentru prevenirea torturii (CPT), din 11.02.2020,

privind vizita de monitorizare la Penitenciarul nr.18 cu referire la condițiile de detenție, s-au reținut condiții precare de detenție, și anume suprapopularea penitenciarului, condiții deplorabile din boxa pentru refuzul de hrană, și lipsa personalului medical specializat în instituția penitenciară.

La acest aspect, instanța de judecată nu neglijează posibilitatea survenirii unor îmbunătățiri ale condițiilor de detenție în perioada ulterioară constatărilor efectuate de către aceste instituții, însă în lipsa unor probe ale administrației instituției penitenciare în care sa aflat condamnatul, care ar fi răsturnat prezumția de încălcare a condițiilor invocate de către ultimul, duc la concluzia că alegațiile din cererea pendinte sunt justificate. Întru susținerea acestui raționament CtEDO a explicat că, dacă există o dispută cu privire la condițiile de detenție între părți, nu este necesar să se constate veridicitatea fiecărui element litigios: atunci când alegația gravă nu este respinsă de către statul pârât, poate fi conchisă încălcarea art. 3 din Convenție. Este cazul când statul este unicul care deține informații susceptibile de a confirma sau respinge alegațiile reclamantului. Prin urmare, principiul potrivit căruia proba îi revine celui care afirmă nu se aplică întotdeauna. Faptul că statul nu prezintă aceste informații îi permite Curții să ajungă la concluzia că alegația este una justificată (A. şi alţii c. Regatului Unit; Idalov c. Rusiei).Totuși, având în vedere că, la soluționarea acestui tip de plângeri legiuitorul a prevăzut nu numai necesitatea constatării de către instanță a încălcărilor privind condițiile de detenție care au afectat grav drepturile petentului, ci şi stabilirea unei reduceri a pedepsei care variază de la 1 zi la 3 zile, în dependență de gradul şi intensitatea suferințelor, în continuare instanța va analiza şi celelalte alegații invocate de către petent în plângerea depusă. Se consideră necesar de a preciza că, la 28 februarie 2019, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a pronunțat mai multe decizii în cauzele Baban şi alţii c. Moldovei, Bulgacov şi alţii c. Moldovei, Cobîlceanu şi alţii c. Moldovei, Filat şi alţii c. Moldovei, Condreanu şi alţii c. Moldovei, Grigoraş şi alţii c. Moldovei şi Talambuţa şi alţii c. Moldovei, unde reclamanții s-au plâns în faţa Curții în baza art. 3 CEDO, invocând condițiile materiale inadecvate de detenție şi, în unele cereri, lipsa asistenței medicale corespunzătoare, precum şi lipsa unui remediu efectiv pentru realizarea drepturilor lor.

Astfel, făcând referire la decizia pronunțată anterior la data de 28 februarie 2019 în cauza Draniceru c. Moldovei, şi având în vedere noul remediu preventiv compensatoriu pentru condițiile inadecvate de detenție în baza Legii nr. 163 din 20 iulie 2017 (în vigoare din 01 ianuarie 2019) şi Legii nr.272 pentru modificarea Codului de procedură penală, Curtea a considerat că, în principiu, 8 acesta ar putea remedia în mod adecvat încălcările Convenției provocate de anumite condiții precare de detenție. Curtea a considerat că, noul remediu instituit prin Legile nr. 163 şi n. 272 este adoptat, în principiu, în conformitate cu criteriile enunțate în cauza Şişanov c. Moldovei, şi că el ar putea fi considerat a priori efectiv pentru contestarea condițiilor inadecvate de detenție din Republica Moldova, astfel încât Curtea a declarat respectivele cereri inadmisibile din cauza neepuizării remediului național în acest

sens.

Astfel, potrivit materialelor cauzei, condamnatul Chitic Oleg *****, s-a aflat în Penitenciarul nr.18 Brănești în condiții precare de detenție, luând în considerație totalitatea efectelor cumulative ale condițiilor generale raportate la caracteristicile individuale ale condamnatului, precum și intensitatea, gravitatea şi durata încălcării, ținând cont de principiile proporționalității și echității, urmează să beneficieze de reducere pentru fiecare zi de detenție, în condiții precare în Penitenciarul nr.18 Brănești, în calitate de condamnat, pe un termen total de 473 zile.

Totuși, având în vedere că, la soluționarea acestui tip de plângeri legiuitorul a prevăzut nu numai necesitatea constatării de către instanță a încălcărilor privind condițiile de detenție care au afectat grav drepturile petentului, ci și stabilirea unei reduceri a pedepsei care variază de la 1 la 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenție în condiții precare (art. 473^4 CPP modificat prin Legea nr.245 din 31.07.2023, în vigoare 22.08.2023), în dependență de gradul și intensitatea suferințelor, în continuare instanța va analiza și celelalte alegații invocate de către petent în plângerea depusă.

15. Astfel, referitor la perioada de detenție în condiții contrare prevederilor art. 3 din CEDO, a lui Chitic Oleg *****, din Penitenciarul nr.18 Brănești, perioada de la 27.04.2022 până la 06.03.2023 și de la 18.04.2023 până în prezent 25.09.2023, pe un termen de 473 (patru sute șaptezeci și trei) zile, luând în considerație totalitatea efectelor cumulative ale condițiilor generale raportate la caracteristicile individuale ale condamnatului, precum şi intensitatea, gravitatea şi durata încălcării, ţinând cont de principiile proporționalității şi echității, justificativ a fost stabilită reducerea de 1 (una) zi pentru fiecare 10 zile de detenție, astfel încât din termenul pedepsei stabilite lui Chitic Oleg *****, să se reducă cu 47 (patruzeci și șapte) zile (conform formulei 470 zile x 1/10 = 47 zile), pentru perioada de aflare în condiții precare în Penitenciarul nr. 18 Brănești.

În ceea ce privește perioada rămasă, și anume 3 zile calculate în condițiile art. 473^4 alin. (4) CPP (din perioada de 473 zile și care nu au putut fi împărțite la 10), instanța de judecată întemeiat a dispus compensarea acestora în valoare bănească în beneficiul condamnatului Chitic Oleg a sumei de bani în mărime de 150 (una sută cincizeci) lei, și anume a câte o unitate convențională pentru fiecare zi în care condamnatul a suferit încălcarea condițiilor de detenție.

Prin urmare, având în vedere că s-au adeverit alegațiile condamnatului referitor la condițiile sanitare și igienice, sistemul de canalizație și aerisire, alimentația, accesul la apă potabilă în privința Penitenciarul nr. 18 Brănești, judecătorul desemnat cu atribuții de judecător de instrucție corect a reținut că, probele anexate la raport nu combat argumentele petentului Chitic Oleg, iar ca urmare se consideră că, dificultățile cu care s-a confruntat condamnatul pe parcursul detenției sale în Penitenciarul nr. 18 Brănești, cumulativ o perioadă totală de 473 zile în calitate de condamnat au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției și au atins pragul de severitate contrar articolului 3 din Convenție, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea

încălcărilor admise în penitenciarul vizat.

Colegiul apreciază, remediul aplicat în speța dată, precum unul adecvat şi suficient, bazat pe o justă şi echitabilă evaluare a circumstanțelor de fapt cu o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre prejudiciul cauzat și recompensa instituită, şi care va avea efectul compensatoriu proporțional circumstanțelor constatate.

16. Colegiul lecturînd textul recursurilor declarate de către directorul Penitenciarului nr. 18 Brănești, Eugeniu Savca și cel al avocatului Cirimpei Dumitru în interesele condamnatului Chitic Oleg ***** constată că recurenții nu au invocat nici-unul din temeiurile specificate la art. 444 alin. (1) Cod de procedură penală. Or, simplul dezacord al unei părți la proces cu soluția instanței de judecată nu poate servi drept temei pentru casarea unei hotărî legale și întemeiate.

Referitor la dezacordul recurentului, cu privire la cuantumul zilelor ce au fost reduse prin aplicarea mecanismului compensatoriu, instanța de recurs consideră că reducerea stabilită de instanța de fond este una adecvată și suficientă, bazată pe o justă și echitabilă evaluare a circumstanțelor de fapt și pe o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre prejudiciul cauzat și recompensa instituită și care va avea efectul compensatoriu proporțional circumstanțelor constatate.

Față de lucrul judecat de primă instanță, Colegiul Penal constată o motivare amplă și temeinică a încheierii pronunțate cu privire la circumstanțele concludente în raport cu cerințele formulate, astfel fiind în corespundere cu exigențele articolului 6 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Potrivit jurisprudenței CEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului argumentelor primei instanțe. În cazul în care instanța de fond și-a motivat soluția luată, arătând în mod concret la împrejurările care fundamentează concluziile sale, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță.

Pentru motivele expuse mai sus, Colegiul Penal va respinge ca nefondate recursurile declarate de directorul Penitenciarului nr. 18 Brănești, Eugeniu Savca și cel al avocatului Cirimpei Dumitru în interesele condamnatului Chitic Oleg *****, reținând în acest sens că încheierea instanței de fond este legală și întemeiată, iar careva temeiuri de casare a încheierii nu au fost constatate.

17. În conformitate cu prevederile art. 469 - 471 Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău, -

D E C I D E:

Respinge ca nefondate recursurile declarate de directorul Penitenciarului nr. 18 Brănești, Eugeniu Savca și cel al avocatului Cirimpei Dumitru în interesele condamnatului Chitic Oleg ***** și menține fără modificări încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 25 septembrie 2023 în privința condamnatului Chitic Oleg *****.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecător Secrieru Ion

judecător Arnăut Sergiu

judecător Lîsîi Ghenadie